

1. Shrnutí

- Zpomalení růstu české ekonomiky, které se začalo projevovat na přelomu let 2015 a 2016, se promítlo i do 3. čtvrtletí. Hrubý domácí produkt a hrubá přidaná hodnota meziročně vzrostly o 1,9 % a 1,6 %. Utlučená dynamika je projevem vysoké srovnávací základny minulého roku i výpadku některých růstových faktorů. Meziroční růst české ekonomiky se srovnal s růstem celé Evropské unie. Naším hlavním exportním partnerům i většině evropských zemí se dařilo udržet stabilní růst HDP. Mezičtvrtletní vývoj HDP ukazuje na možné naplnění potenciálu české ekonomiky. Přírůstky hrubého domácího produktu v jednotlivých čtvrtletích činily 0,4 %, 0,9 % a 0,2 %. S výjimkou 2. čtvrtletí se mezičtvrtletní přírůstky HDP snížily v porovnání s rokem 2015 přibližně o 1 p.b.
- Česká ekonomika byla ve 3. čtvrtletí tažena především domácí spotřebou, která byla stimulována zejména nárůstem mezd a platů. Investiční aktivita, která v minulém roce patřila ke klíčovým složkám ekonomického růstu, na přelomu roku zaznamenala propad související s dočerpáním prostředků z evropských fondů udělených v programovém období 2007–2013. To potvrzuje i vývoj investic do ostatních staveb, které zahrnují infrastrukturní projekty závislé na dotační podpoře. Ve 3. čtvrtletí bylo patrné zmírnění propadu ve tvorbě hrubého fixního kapitálu, hlavně díky vyšším investicím do obydlí či dopravních prostředků a zařízení.
- Na růstu hrubé přidané hodnoty ve 3. čtvrtletí se nejvýrazněji podílel zpracovatelský průmysl (+1,1 p.b.). Kladný příspěvek měl i obchod, doprava, ubytování a pohostinství (+0,2 p.b.) nebo činnosti v oblasti nemovitostí (+0,3 p.b.). Stavebnictví naopak růst HPH zbrzdilo o 0,3 p.b. Zpomalení ostatních odvětví zvýraznilo vliv zpracovatelského průmyslu na českou ekonomiku. Jeho příspěvek tvořil dvě třetiny celkového růstu HPH. Rostoucí příjmy domácností i přetrvávající pozitivní naladění spotřebitelů se přetavily do svižného růstu maloobchodních tržeb (+5,3 %), jenž byl mezi státy EU šestý nejvyšší.
- Pokračující devizové intervence se výrazně promítaly do finančního účtu, který zaznamenal přebytek. Opačným směrem působil zájem nerezidentů o české vládní dluhopisy. Exportu se v 1. – 3. čtvrtletí dařilo, přebytek běžného účtu platební bilance oproti minulému roku vzrostl o 74,1 mld. Přesto dynamika vývozu oproti minulému roku zpomalila. Zásluhou segmentu motorových vozidel nebo strojů a zařízení vzrostl vývoz meziročně o 1,7 %.
- Většina sledovaných cen odráží dynamiku cen ropy, které se po výrazném propadu v minulém roce ustálily. Cenová hladina měřená indexem spotřebitelských cen v 1. až 3. čtvrtletí vzrostla o 0,4 %. Ceny v průmyslu meziročně klesly. Meziměsíční vývoj však naznačuje, že se propad zastavil. Ceny zemědělských výrobců jsou nadále v deflaci, avšak ceny ve stavebnictví a tržních službách meziročně mírně rostly. Poptávka po bytech, stimulovaná rekordně nízkými hypotečními sazbami a pozitivním ekonomickým vývojem, zrychluje růst cen nemovitostí.
- Trh práce byl v dobré kondici. Počet pracovníků¹ se v 1. až 3. čtvrtletí meziročně zvýšil o 1,7 %, téměř z poloviny vlivem silícího zpracovatelského průmyslu. Zaměstnanost se ale zvyšovala napříč všemi významnými odvětvími služeb. Práci mělo ve 3. čtvrtletí rekordních 5,27 mil. osob. Obecná míra nezaměstnanosti se nadále snižovala, ovšem na rozdíl od loňska již výrazně pomalejším tempem. Ve 3. čtvrtletí dosahovala 4 %, meziročně byla příznivější o 0,9 p.b. Tempo růstu nabídky volných pozic prostřednictvím úřadů práce příliš neoslabilo. Na 1 místo na konci letošního září připadalo 2,7 uchazečů, nejméně od října 2008. Nízká nezaměstnanost doprovázená silícím nedostatkem pracovní síly tlačí na nominální růst mezd. Ty letos meziročně vzrostly o 4,3 %, nejvyšším tempem za posledních osm let.
- V měnové oblasti nedošlo k výrazným změnám. Mezibankovní sazby, které se drží na téměř nulové úrovni, snižují sazby na vkladech i úvěrech komerčních bank. Průměrné meziroční tempo růstu peněžní zásoby vyjádřené agregátem M3 bylo 9,2 %. V prostředí nízkých úrokových sazeb preferují domácnosti i podniky likvidnější formy peněz. Na druhou stranu nízké sazby v kombinaci s pozitivním výhledem ekonomického růstu motivovaly domácnosti i podniky k zadlužování.
- Státní rozpočet dosáhl za tři čtvrtletí nejvyššího přebytku v historii samostatné ČR (82,3 mld. korun). Stabilní růst ekonomiky byl reflektován ve vyšším inkasu zejména přímých daní. Dosažené saldo podstatně ovlivnily nepravdělnosti v čerpání prostředků z rozpočtu EU. Investice se meziročně propadly o 41,7 % a jejich podíl na celkových výdajích rozpočtu byl nejnižší (5,8 %) od roku 2005.

¹ Sezónně očištěné údaje v pojetí národních účtů

